

Aloite- toiminnan säännöt

sekä:

Laki ja asetus oikeudesta
työntekijäin tekemiin keksintöihin.

08
P. 3

90 251

Aloite- toiminnan säännöt

sekä :

Laki ja asetus oikeudesta
työntekijäin tekemiin keksintöihin.

ISBN 951-47-2684-7

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS
Tuotannon kehittämispalvelut

Helsinki 20.12.1989

Nro Tk-156/C.8.5.8
Viite R-135/RR-13/82/C.8.5.8/
28.12.1982

Tie- ja vesirakennuspiirit
Saimaan kanavan kanava-
konttori, osastot ja
vastuualueet

Asia Aloitettoiminnan sääntöjen
tarkistaminen

Tie- ja vesirakennuslaitoksessa otetaan käyttöön 1.1.1990 lähtien uudet aloitettoiminnan säännöt. Samalla kumotaan viitekohdassa mainitulla kirjeellä käyttöön otetut säännöt. Säännöt on käsitelty laitoksen yhteistyötoimikunnassa.

Uusissa säännöissä on huomioitu YT-lain henki, sekä muutettu YT-sopimuksesta ja työsuhdekeksintölain ja asetuksen muutoksesta johtuvat kohdat. Merkittävin muutos on 6 § 1 mom:ssa, jonka mukaan henkilöstöjärjestöt nimeävät henkilöstön edustajat laitoksen palveluksessa olevasta henkilöstöstä. Sääntökirjaseen on myös liitetty laki ja asetus oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin.

Piirejä, kanavakonttoria, osastoja ja vastuualueita kehoitetaan tiedottamaan uusista säännöistä henkilöstölleen. Sääntöjä on saatavissa TVH:n lomakevarastosta numerolla TVH 733897.

Pääjohtaja

Jouko Loikkanen

Vs.tuotantojohtaja

M-P. Rasilainen

LIITE: Aloitettoiminnan säännöt

TIEDOKSI: Pääjohtaja
Ylijohtaja
Henkilöstöjärjestöt
Aloitettoimikunnan jäsenet
Aloiteyhdyshenkilöt
Menetelmätekniikat
Kirjasto

AVa

TVH 778203

POSTIOSOITE
PL 33
00521 HELSINKI

OSOITE
Opastinsilta 12

PUHELIN
(90) 1541

TELEX
124589
TELEFAX
(90) 1542698

A4 30 000 4.88
881989J-27/1316L/ads

Tie- ja vesirakennuslaitoksen aloitetoiminnan säännöt

1. § Aloitetoiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Aloitetoiminnan tarkoituksena on osaltaan mahdollistaa henkilökunnan osallistuminen laitoksen toiminnan kehittämiseen ja saada esiin uusia käyttökelpoisia ajatuksia.

Aloitetoiminnan tavoitteena on myös saada jokainen tarkkailemaan työtään ja työympäristöään ja aloitetoiminnan avulla lisäämään työnsä mielekkyyttä.

2. § Aloite

Aloite on jäljempänä mainitun aloitetoimikunnan käsiteltäväksi toimitettu ja näiden sääntöjen mukaan tehty ehdotus, jonka avulla saavutetaan

- kustannussäästöä
- laadun paranemista
- työturvallisuuden lisääntymistä
- tekniikan tai hallinnon kehittymistä

Aloite voi koskea esimerkiksi olemassa olevien laitteiden parantamista ja niiden uusien sovellutusten kehittämistä, kuljetuskysymyksiä, koulutusta, valmistusmäärien lisäämistä, teknisen ja/tai hallinnollisen työn parempaan tuottavuuteen tai työn säästämiseen tähtäviä toimenpiteitä, uusien työmenetelmien kehittämistä ja parantamista, uusien koneiden ja laitteiden parantamista, hallintotoimintaa koskevia parannuksia ja muita laitoksen toimintoille tärkeitä kysymyksiä.

3. § Aloitteenteko-oikeus

Aloitteenteko-oikeus on se, joka kuuluu jokaiselle tie- ja vesirakennuslaitoksen palveluksessa olevalla tai eläkkeelle siirtynyt henkilö tai ryhmä. Aloitetoimikunnan jäsenien ja piirien aloiteasiain yhdyshenkilöiden tekemiä aloitteita ei kuitenkaan palkita.

4. § Aloitteentekeminen

Aloite tehdään kirjallisesti, ja se on aloitteentekijän itsensä allekirjoitettava. Aloitteessa selostetaan itse ehdotus niin tarkasti, että siitä käy ilmi mitä parannetaan ja miten sekä kuinka se poikkeaa entisestä käytännöstä. Mitkä ovat aloitteentekijän toteuttamisella saavutettavat edut sekä mahdollisesti ehdotuksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset. Aloiteselostusta voidaan täydentää liittämällä ohien tarpeellisia piirroksia, valokuvia, videonauha tai näyte-esineitä.

Aloitteenteko-oikeus voi tehdä myös nimimerkillä, tällöin on mukaan liitettävä suljettu kirjekuori, jossa ilmoitetaan aloitteentekijän nimi, virka-asema tai ammatti, piiri ja työmaa tai tiemestari- ja sihteeripiiri sekä osoite. Aloitetoimikunnan puheenjohtajalla ja sihteerillä on oikeus avata nimimerkkikuori. Mikäli aloitteentekijä haluaa pysyä tuntemattomana myös palkituksi tullessaan, on tästä mainittava aloitteessa.

Aloite toimitetaan jäljempänä mainitulle piirin aloiteasiain yhdyshenkilölle. Tie- ja vesirakennushallituksessa tehdyt aloitteet toimitetaan suoraan aloitetoimikunnalle tuotannon kehittämisspalveluihin.

Aloitteentekijä on se joka ensimmäiseksi tekee aloitteentekijän. Aloite katsotaan tehdyksi silloin kun se on saapunut aloiteyhdyshenkilölle tai aloitetoimikunnalle.

5. § Aloitteentekijän käyttöoikeus

Tehdessään aloitteentekijä samalla hyväksyy nämä säännöt. Tullessaan palkituksi aloitteentekijä samalla luovuttaa tie- ja vesirakennuslaitokselle oikeuden ilman muuta korvausta käyttää aloitetta hyväkseen omia tarpeita varten. Mikäli aloite sisältää patentilla suojattavissa olevan keksinnön, noudatetaan työsuhtekeksintölain (656/67) sekä asetuksen (527/88) määräyksiä.

6. § Aloitettoimikunta

Aloitettoimikuntaan kuuluu 2-3 tie- ja vesirakennuslaitoksen edustajaa ja vastaava määrä henkilöstön edustajia. Henkilöjärjestöt nimeävät henkilöstön edustajat laitoksen palveluksessa olevasta henkilöstöstä. Aloitettoimikunnan puheenjohtajana toimii TVH:n tehtävään määräämä henkilö. Aloitettoimikuntaa voidaan täydentää asiantuntijajäsenillä. Aloitettoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja puolet toimikunnan jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Aloitettoimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta tarpeen vaatiessa kuitenkin vähintään kerran vuodessa ja päättää aloitteen palkitsemisesta sekä ehdottaa mahdolliset jatkotoimenpiteet. Aloitteen tekijälle ilmoitetaan päätöksestä pöytäkirjanotteella tai kirjeellä.

Aloitettoimintaa voidaan myös ohjata esimerkiksi kilpailujen avulla ja tällöin aloitettoimikunta päättää, miltä toimintasektorilta erityisesti toivotaan parannusesityksiä.

7. § Piirien yhdyshenkilöt

Piireissä toimii piiri-insinöörin määräämä aloiteasiain yhdyshenkilö, jolle aloitteentekijä toimittaa aloiteselostuksen. Yhdyshenkilön tulee kirjata aloitteen saapumisajankohta.

8. § Aloitetta koskevat lausunnot ja kokeilut

Piiri pyytää lausunnon piirin omilta asiantuntijoilta (esim. koneisiin liittyvästä myös koneteknilliset toteuttamismahdollisuudet). Lausunnossa on oltava selvä kannanotto aloitteen käyttökelpoisuudesta ja siinä on ehdotettava myös mahdolliset jatkotoimenpiteet sekä aloitteen palkitsemiskelpoisuus. Jos on tarpeellista ja mahdollista, suoritetaan piirin puiteissa kokeiluja, jotta saataisiin selville aloitteen käyttökelpoisuus. Aloite voidaan ottaa käsittelyyn jo ennen kokeilujen tekoa. Piiri toimittaa aloitteen lausuntoineen ja mahdollisine kokeilutuloksineen tuotannon kehittämisspalveluihin aloitettoimikunnalle, joka voi vielä ennen aloitteen käsittelyä pyytää lisälausuntoja.

9. § Aloitepalkkiot

Aloitettoimikunnalla on oikeus määrätä aloitepalkkiosta. Palkkion suuruutta harkittaessa kiinnitetään erityistä huomiota aloitteen käyttökelpoisuuteen ja siihen, saadaanko siitä arvioitavissa olevaa hyötyä.

Palkkiota määrittäessä aloitettoimikunta ottaa huomioon aloitettoiminnan rahoitusta koskevat määräykset.

10. § Palkittavuuden ehdot

Aloitepalkkiota ei yleensä myönnetä aloitteesta, jonka tekeminen voidaan katsoa kuuluvan tekijänsä normaaleihin työtehtäviin tai on erityisesti määrätty hänen tehtäväkseen. Jos tällainen henkilö tekee kuitenkin aloitteen, joka on siinä määrin merkittävä tai yleisestä käytännöstä poikkeava, ettei häneltä kohtuudella voida vaatia tällaisen ehdotuksen tekemistä toimeen tai tehtäviin kuuluvana, aloite voidaan palkita harkinnan mukaan.

Jos aloitteentekijä tiettävästi on myynyt aloitteen sivulliselle tai saanut aloitetta kehittäessään laitoksen ulkopuoliselta toimimimeltä taloudellista hyötyä, katsotaan aloite palkitsemiskelvottomaksi.

Jos aloitteen mukainen laite, kone, työväline, työmenetelmä tms. ei tiettävästi ole saatavana tai käytössä laitoksessa, voidaan sitä pitää palkittavana vaikka se olisi tunnettu laitoksen ulkopuolella.

Palkkiota ei voida maksaa kuin poikkeustapauksissa, jos aloite on tehty enemmän kuin kolme (3) vuotta sen jälkeen, kun tie- ja vesirakennuslaitos on ottanut ko. ratkaisun käyttöön. Mahdollista kokeiluaikaa ei lasketa mukaan määräaikaan.

11. § Sääntöjen muutokset

Aloitetoiminnan sääntöjen muutokset tulee käsitellä laitoksen yhteistyötoimikunnassa.

12. § Valitusoikeus

Aloitetoimikunnan päätösten muutoksenhakuelimenä toimii laitoksen yhteistyötoimikunta. Aloitteentekijällä tai muulla asianosaisella on oikeus valittaa laitoksen yhteistyötoimikunnalle, jos hän katsoo etunsa tulleen loukatuksi aloitteen käsitelyn yhteydessä.

Ka 13 L oikeudesta työntekijän tekemisiin keksintöihin 29.12.1967/656

L 17.12.1982/961 — HE 247/81; L 10.6.1988/526 — HE 3/88.

1 §. Toisen työssä olevan henkilön, työntekijän, tekemistä Suomessa patentilla suojattavissa olevasta keksinnöstä on voimassa, mitä tässä laissa säädetään. Tätä lakia on vastaavasti sovellettava myös virkasuhteessa olevaan henkilöön.

Jos työnantaja ottaa sellaisen oikeuden työntekijän tekemään keksintöön, joka rajoittaa työntekijän oikeutta hakea tai saada siihen patentti, pidetään keksintöä tältä osin Suomessa patentilla suojattavissa olevana keksintönä, jollei työnantaja esitä todennäköisiä syitä, joiden mukaan patentin myöntämiselle olisi esteitä. (10.6.1988/526)

Yliopiston, korkeakoulun tai vastaavanlaisen tieteellisen opetuslaitoksen opettajaa ja tutkijaa ei tässä ominaisuudessaan ole pidettävä laissa tarkoitettuna työntekijänä. Lakia on kuitenkin sovellettava sellaiseen sotilasopetuslaitoksen opettajaan, joka on puolustuslaitoksen viran tai toimen haltija. (10.6.1988/526)

Tämä laki ei koske asevelvollisuuslain nojalla puolustuslaitoksen palveluksessa olevaa henkilöä. (10.6.1988/526)

2 §. (10.6.1988/526) Tämän lain säännöksiä on noudatettava, mikäli muuta ei ole sovittu tai voida katsoa ilmenevän työsuhteesta tai muista seikoista. Lain 3 §:n, 6 §:n 2 momentin, 7 §:n 1 ja 3 momentin, 7 a §:n, 8 §:n 2 momentin ja 9 §:n vastainen sopimusehto on kuitenkin mitätön.

3 §. Työntekijällä on keksintönsä sama oikeus kuin muulla keksijällä, jollei tässä tai muussa laissa olevista säännöksistä muuta johdu.

4 §. Jos keksintö on syntynyt työntekijälle kuuluvien työtehtävien täyttämiseksi tapahtuvan toiminnan tuloksena tai olennaisesti käyttämällä hyväksi työnantajan liikkeessä tai laitoksessa saavutettuja kokemuksia, työnantajalla on oikeus, mikäli keksinnön hyväksikäyttö kuuluu hänen toiminta-alaansa, saada kokonaan tai osittain oikeus keksintöön. Jos keksintö on syntynyt työntekijälle työssä annetun tarkemmin määrätyn tehtävän tuloksena, työnantajalla on sanotunlainen oikeus, vaikkei keksinnön hyväksikäyttö kuulu työnantajan toiminta-alaan.

Jos kysymyksessä on keksintö, jonka hyväksikäyttö kuuluu työnantajan toiminta-alaan, mutta joka on syntynyt muussa yhteydessä työsuhteeseen kuin mitä 1 momentissa tarkoitetaan, työnantaja on oikeutettu saamaan käyttöoikeuden keksintöön.

Mikäli työnantaja haluaa saada 2 momentissa tarkoitettuun keksintöön laajemman oikeuden kuin siinä säädetään tai oikeuden keksintöön, joka on syntynyt yhteydessä työsuhteeseen, mutta jonka hyväksikäyttö kuitenkin kuuluu työnantajan toiminta-alaan, työnantajalla on etuoikeus työntekijän kanssa siitä sopimalla saada sanottu oikeus.

5 §. (10.6.1988/526) Jos työntekijä tekee 4 §:ssä tarkoitettua keksinnön, hänen tulee viipymättä ilmoittaa siitä kirjallisesti työnantajalle ja samalla antaa sen sisällöstä sellainen tieto, että työnantaja sen perusteella voi ymmärtää keksinnön. Työnantajan pyynnöstä työntekijän tulee myös ilmoittaa käsityksensä siitä, millaisessa yhteydessä työsuhteeseen keksintö on syntynyt.

6 §. Työnantajan, joka haluaa saada itselleen 4 §:n 1 momentin tai 2 momentin mukaan hänelle kuuluvan oikeuden keksintöön, tulee viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä, kun työnantaja sai 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen, kirjallisesti ilmoittaa työntekijälle, että hän ottaa itselleen tietyn oikeuden keksintöön. Mainitun ajan kuluessa tulee työnantajan myös käyttää hänelle 4 §:n 3 momentin mukaan kuuluvaa etuoikeutta.

Ennen kuin neljä kuukautta on kulunut 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta, työntekijä ei saa ilman työnantajan kirjallista suostumusta määrätä 4 §:ssä tarkoitettua keksinnöstä tai ilmaista mitään sitä koskevaa siten, että siitä voi olla seurauksena keksinnön julkiseksi tuleminen tai hyväksikäyttö toisen lukuun. Työntekijällä on kuitenkin oikeus, tehtyään 5 §:n mukaisen ilmoituksen, hakea keksinnölleen patenttia Suomessa, mutta on hänen tällöin viikon kuluessa hakemuksen antamisesta patenttiviranomaiselle kirjallisesti ilmoitettava siitä työnantajalle.

7 §. Milloin työnantaja 4 §:n mukaan tai muulla perusteella saa oikeuden työntekijän tekemään keksintöön, työntekijällä on, vaikka ennen keksinnön syntymistä olisi toisin sovittu, oikeus saada siitä työnantajalta kohtuullinen korvaus.

Korvausta määrättäessä on erityisesti otettava huomioon keksinnön arvo ja työnantajan saaman oikeuden laajuus samoin kuin työsuhteen ehdot sekä työsuhteeseen liittyvien muiden seikkojen merkitys keksinnön syntymiselle.

Jollei korvauskannetta ole pantu vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun työnantaja on ilmoittanut ottavansa oikeuden keksintöön, kanneoikeus on menetetty. Milloin keksintöön on haettu patenttia, kanne voidaan kuitenkin aina panna vireille vuoden kuluessa patentin myöntämisestä. (10.6.1988/526)

L 10.6.1988/526 tuli voimaan 1.10.1988, 7 §:n 3 momentti ei sovelleta keksintöön, josta työntekijä on tehnyt 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen sitä ennen.

Ks. A oikeudesta työntekijän tekemisiin keksintöihin 2—5 §, Ka 13 a.

7 a §. (10.6.1988/526) Työnantaja on velvollinen antamaan työntekijälle keksinnöstä maksettavan korvauksen määrittämiseksi tarpeelliset tiedot, ennen kaikkea keksintöön haetuista ja myönnettyistä patenteista sekä keksinnön mukaisten tuotteiden tai keksinnön mukaisen menetelmän mukaan valmistettujen tuotteiden valmistusmääristä ja myyntihinnoista.

Työntekijä on velvollinen antamaan työnantajalle keksintöä ja sen hyödyntämistä koskevat tarpeelliset tiedot.

L 10.6.1988/526 tuli voimaan 1.10.1988, 7 a §:ää ei sovelleta keksintöön, josta työntekijä on tehnyt 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen sitä ennen.

8 §. Milloin patenttia on haettu kuuden kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä sellaiseen keksintöön, johon olisi sovellettava 4 §:n säännöksiä, mikäli keksintö olisi tehty työsuhteen kestäessä, keksintöä on pidettävä sen aikana tehtynä, jollei keksijä esitä todennäköisiä syitä sen syntymisestä työsuhteen päättymisen jälkeen.

Työnantajan ja työntekijän välinen sopimus, joka rajoittaa viimeksi mainitun oikeutta määrätä keksinnöstä, joka tehdään enemmän kuin vuosi työsuhteen päättymisen jälkeen, on mitätön.

9 §. Sen estämättä, mitä tuomiolla tai sopimuksella on määrätty 7 §:ssä tarkoitettua korvauksesta, oikeus voi määrätä siitä toisin, mikäli olennaisesti muuttuneet olosuhteet antavat siihen aihetta. Työntekijää ei kuitenkaan voida velvoittaa palauttamaan jo suoritettua korvausta.

Työntekijän tekemään keksintöön perustuvasta oikeudesta tehdyn sopimuksen kohtuuttoman ehdon sovitte-
lusta on voimassa, mitä varallisuus oikeudellisista oikeus-
toimista annetussa laissa (228/29) on säädetty. (17.12.
1982/961)

Ks. OikTL 36-37 §, Si 34 a.

10 §. (10.6.1988/526) Joka on saanut tämän lain no-
jalla tiedon keksinnöstä, toisen liike- tai ammattisalaisuu-
desta taikka toisen taloudellisesta asemasta, ei saa luvat-
tomasti ilmaista sitä sivulliselle.

11 §. (10.6.1988/526) Lausunnon antamista varten
tämän lain soveltamista koskevissa asioissa on keksintö-
lautakunta, jossa on puheenjohtaja ja kahdeksan muuta
jäsentä.

Puheenjohtajan ja kaksi jäsentä nimittää valtioneuvosto
määrääjäksi henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan
työnantajain eikä työntekijäin etuja. Puheenjohtajan ja toi-
sen näistä jäsenistä, joka samalla toimii varapuheenjohta-
jana, tulee olla tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon
suorittaneita ja tuomarin toimiin perehtyneitä. Toisen jä-
senen tulee olla teknillisen koulutuksen saanut ja perehty-
nyt patenttialan asioihin.

Muut jäsenet, joiden tulee olla työoloihin ja keksintötoi-
mintaan perehtyneitä ja joista kolme edustaa työnantaja-
puolta ja kolme työntekijäpuolta, nimittää valtioneuvosto
kahdeksi vuodeksi kerrallaan asianomaisten järjestöjen
ehdotuksesta.

Kullekin lautakunnan jäsenelle valtioneuvosto nimittää
yhdessä varajäsenen, joka täyttää jäsenestä säädetyt vaati-
mukset.

11 a §. (10.6.1988/526) Keksintölautakunnan lausun-
non voivat pyytää työnantaja ja työntekijä sekä tuomiois-
tuin, milloin riita keksinnöistä on saatettu sen ratkaista-
vaksi. Sama oikeus on myös patentti- ja rekisterihallituk-
sella, mikäli keksintöä koskeva patenttihakemus on sen
käsiteltävänä.

Lautakunta voi toimia myös väliläis-oikeutena, mikäli
työnantaja ja työntekijä ovat niin sopineet. Tällöin nouda-
tetaan väliläis-menettelystä annettua lakia (46/28), mikäli
tätä laista ei muuta johdu.

Lautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset suori-
tetaan valtion varoista. Lautakunnan toimiessa väliläis-
oikeutena vahvistaa puheenjohtajan, jäsenten ja sihteerin
palkkiot kauppa- ja teollisuusministeriö.

Lautakunnan tulee julkaista tarpeellisessa laajuudessa
ne lausuntonsa, joilla saattaa olla merkitystä lain sovelta-
misen kannalta muissa samankaltaisissa tapauksissa tai
muutoin yleistä merkitystä. Jos keksintöä koskeva patent-
tihakemus on vireillä, lausuntoa ei saa julkaista ennen
kuin asiakirja ovat patenttilain 22 §:n mukaan julkisia.
Lausuntoihin ei saa julkaista sisällyttää mitään sellais-
ta, mikä on pidettävä salassa.

Tarkemmat määräykset lautakunnasta antaa valtioneu-
vosto.

Ks. I väliläis-menettelystä, Pr 46; Patenttil 22 §, Ka 12; VNp
työsuhdekeksintölautakunnasta 29.9.1988/830.

12 §. Työnantajalle tai työntekijälle tämän lain mu-
kaan kuuluvia oikeuksia koskevat riita-asiat käsitellään
Helsingin raastuvanoikeudessa. Tällöin on soveltuvin osin
noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä patenttiasioissa on
säädetty.

Ks. Patenttil 9 luku, Ka 12.

13 §. Tarkempia määräyksiä tämän lain soveltami-
sista annetaan asetuksella.

14 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta
1968.

Tätä lakia ei sovelleta ennen 1.1.1968 tehtyihin keksin-
töihin.

Asetus

oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin

Annettu Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 1988

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (656/67) 13 §:n nojalla:

1 §

Kun oikeudet työntekijän tekemään keksintöön ovat oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain (656/67), jäljempänä työsuhdekeksintölaki, mukaisesti siirtyneet työnantajalle ja tämä aikoo hakea keksintöön patenttia, tulee työntekijän allekirjoittaa oikeuksien siirtoa koskeva siirtokirja sekä mahdolliset muut keksinnön patentoimiseen tarvittavat asiakirjat, paitsi milloin työntekijä katsoo, etteivät oikeudet hänen tekemäänsä keksintöön ole siirtyneet työnantajalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen allekirjoittaminen ei vaikuta keksinnöstä työntekijälle suorittavan korvauksen määrään.

2 §

Työsuhdekeksintölain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kohtuulliseen korvaukseen työntekijä on oikeutettu, kun työnantaja lain nojalla ottaa oikeuksia keksintöön.

Jos työnantaja ja työntekijä sopivat oikeuksien luovuttamisesta takaisin työntekijälle, on oikeuksien palauttaminen otettava huomioon korvausta alentavana tekijänä.

3 §

Työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetaan keksinnön arvolla keksinnön taloudellista arvoa. Arvoa määritettäessä on otettava huomioon keksinnön taloudellinen kokonaisvaikutus myös silloin, kun keksintö muodostaa vain osan suurempaa kokonaisuut-

ta. Niin ikään on otettava huomioon sekä keksinnön arvo työnantajan omassa käytössä että oikeuksien luovuttamisesta saatu hyöty.

Keksinnön arvo määritetään sen mitattavan taloudellisen hyödyn perusteella, joka työnantajalle tulee keksinnön käyttöön ottamisesta, kuten keksinnön tuottamasta raaka-aine-, työvoima- tai energiansäästöstä. Hyöty lasketaan vähentämällä keksinnön käyttöön ottamisesta aiheutuneesta tuotosta keksintöilmoituksen jälkeen aiheutuneet sellaiset investointi-, tutkimus-, kokeilu-, patentoimis- ja muut kustannukset, jotka ovat olleet välttämättömiä keksinnön käyttö- tai myyntikuntoon saattamiseksi.

Jos keksinnön laadusta ja käyttötavasta johdun tai muusta erityisestä syystä 2 momentissa mainittu keksinnön arvon määrittämisperuste ei ole sovelias, määritetään arvo lisenssisopimukseen vertaamalla. Keksinnön arvo määritetään tällöin sen lisenssimaksun perusteella, jolla työnantaja voisi hankkia oikeuden vastavaan vapaaseen keksintöön. Lisenssisopimuksella oikeuksia keksintöön luovutettaessa keksinnön arvona pidetään sopimuksen mukaista nettotuloa. Mikäli lisenssisopimuksella myydään myös muuta kuin oikeuksia keksintöön, kuten taitotietoa, on muiden kauppaan sisältyvien tekijöiden osuus vähennettävä hinnasta keksinnön arvoa määritettäessä.

Jos 2 tai 3 momentissa mainittuja määrittämisperusteita ei voida käyttää, keksinnön arvo määritetään arvioinnin perusteella.

4 §

Työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa mainittu työnantajan saaman oikeuden laajuus käsittää ne oikeudet, jotka työnantaja on ottanut keksintöön lain 4 §:n nojalla.

5 §

Arvioitaessa työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen työsopimuksen ehtojen ja työsuhteeseen liittyvien muiden seikkojen merkitystä keksinnön syntymiselle, on kiinnitettävä huomiota siihen, miten tehtävä on asetettu ja ratkaistu, kuten millä tavalla työnantajan teknologiaa ja laitteita on hyödynnetty, samoin kuin mikä on keksijän asema sekä hänen työehtonsa ja tehtävänsä työnantajan palveluksessa.

6 §

Kohtuullinen korvaus muodostaa keksinnön arvosta osan, jonka määrittämisessä on otettava huomioon edellä 4 ja 5 §:ssä mainitut tekijät.

7 §

Kohtuullinen korvaus on määritettävä siten, että se koostuu osaksi kertakorvauksesta ja osaksi rojaltikorvauksesta.

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 1988

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Keksinnön taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, keksinnön jäädessä käyttämättä tai muista erityisistä syistä korvaus voidaan kuitenkin määrittää kertakorvauksena. Myös silloin, kun keksinnön tekeminen selvästi on kuulunut työntekijän varsinaisiin työtehtäviin ja keksinnön arvo on vähäinen tai kun ei voida yksilöidä sellaista myyntihintaa, josta rojaltilta voitaisiin laskea, voidaan korvaus määrittää kertakorvauksena.

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettu rojaltilkorvaus määritetään prosenttiosuutena keksinnön mukaisen tuotteen hinnasta tai keksinnön mukaisella menetelmällä valmistettujen tuotteiden hinnasta. Tuotteen muodostaessa vain osan markkinoitavasta kokonaistuotteesta rojaltilkorvaus voidaan määrittää prosenttiosuutena koko tuotteen hinnasta, mutta sen suuruutta vahvistettaessa on kiinnitettävä huomiota keksinnön osuuteen.

Rojaltikorvaus on maksettava siltä ajalta, jona keksintöä hyödynnetään, kuitenkin enintään 20 vuodelta.

9 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 1988.

ISBN 951-47-2684-7